

Објава на Комисијата
која се однесува на примената на Регионалната конвенција за
Паневромедитеранските преференцијални правила за потекло или на
протоколите за правила за потекло кои овозможуваат дијагонална
кумуляција помеѓу договорните страни на Конвенцијата
(C/2025/465)

За целите на примена на дијагоналната кумулација на потеклото помеѓу договорните страни на Регионалната конвенција за Паневромедитеранските преференцијални правила за потекло¹ (во натамошниот текст „Конвенција“), засегнатите страни се известуваат меѓусебно, преку Европската комисија, за правилата за потекло кои се во сила со другите страни.

Се напоменува дека кумулацијата може да се применува само доколку страните на финално производство и крајна дестинација имаат склучено договори за слободна трговија, со сите страни кои учествуваат во стекнувањето на статус на потекло, односно со сите страни од каде потекнуваат сите употребени материјали. Материјалите кои потекнуваат од страна која нема склучено договор со страни на финално производство и/или крајна дестинација ќе бидат третирани како материјали без потекло. Специфични примери се дадени во Објаснувачките забелешки кои се однесуваат на Пан-евро-медитеранските протоколи за правила на потекло².

Врз основа на известувањата од страните до Европската комисија, табелите во прилог се однесуваат на:

Табела 1- поедноставен преглед на можностите за кумулација.

Табела 2 и 3- датумот од кој се применува дијагоналната кумулација.

Во Табела 1, со знакот „С“ се означува постоење на договор за слободна трговија помеѓу два партнери што овозможува кумулација врз основа на правилата од 2012 година³. За да се користи дијагонална кумулација со трет партнер, знакот „С“ треба да е присутен во сите пресеци во табелата помеѓу трите партнери.

¹ Службен весник на ЕУ L54, 26.02.2013, стр. 4.

² Службен весник на ЕУ Ц83, 17.04.2007, стр. 1.

³ Правила од 2012 година: правилата во Додаток I од Конвенцијата во нејзината верзија објавена во ЕУ ОЈ L54 од 26.02. 2013 година (Службен весник на РСМ број 66/12), и билатерални протоколи што се применуваат помеѓу договорни страни што ги содржат правилата за потекло што и претходат на Конвенцијата објавена во ЕУ ОЈ L54 од 26.02.2013 година;

Во Табела 1, со знакот „R“ се означува постоењето на договор за слободна трговија помеѓу два партнери што овозможува кумулација врз основа на правилата од 2023 година⁴. За да се користи дијагонална кумулација со трет партнер, „R“ треба да биде присутно во сите пресеци во табелата помеѓу трите партнери.

За целите на примената на преодните одредби воведени со Одлуката 2/2024 на Заедничкиот комитет што се применуваат меѓу две договорни страни, материјалите што потекнуваат од друга договорна страна во согласност со правилата од 2012 година може да се користат во кумулација според правилата од 2023 година со примена на принципот на пропустливост како што е предвидено со Единствениот член, став 2 од таа Одлука.

Меѓутоа, постојат исклучоци во однос на дијагоналната кумулација. За ваквите случаи, или (1), (2) или (*) ќе укажат на тоа дека е потребно да се земат во предвид исклучоците.

Датумите наведени во Табела 2 се однесуваат на:

- датумот на примена на дијагонална кумулација која е овозможена врз основа на член 3 од Додаток 1 на Конвенцијата, кога во договорите за слободна трговија има одредби за примена на Конвенцијата. Во тој случај до датумот е наведена ознака „C“;
- датумот на примена на протоколите за потекло кои ѝ претходат на Конвенцијата и кои ја овозможуваат приложената дијагонална кумулација врз основа на договорите за слободна трговија, во други случаи.
- датумот на примена на дијагоналната кумулација врз основа на член 7 од Додаток I на Конвенцијата како што е изменето со Одлуката бр. 1/2023 на Заедничкиот комитет на Конвенцијата од 7 декември 2023 година⁵. Во тој случај на датумот му претходи знакот „(R)“

Датумите наведени во Табела 3 се однесуваат на датумите на примена на протоколите за правила за потекло кои овозможуваат дијагонална кумулација согласно договорите за слободна трговија помеѓу Европска унија, Турција и земјите учеснички во Процесот на стабилизација и асоцијација. Секогаш кога во договорите за слободна трговија помеѓу овие Договорни страни ќе се вградат одредби за примена на Конвенцијата, во тој

⁴Правила од 2023 година: правилата во Додаток 1 од Конвенцијата во неговата верзија изменета со Одлуката бр. 1/2023 на Заедничкиот комитет и објавена во ЕУ ОЈ L 2024/390 од 19.02.2024 година (Службен весник на РСМ број 261/24), ELI: <http://data.europa.eu/eli/L/2024/390/oj>.

⁵ Службен весник на ЕУ L 2024/390, 19.02.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/L/2024/390/oj>.

случај датумот со ознаката „С“ и/или „(R)“ во зависност од случајот ќе биде додаден во Табела 2.

Исто така се напомува дека материјалите со потекло од Турција опфатени со Царинската унија ЕУ-Турција, можат да бидат вградени како материјали со потекло за целите на дијагоналната кумулација помеѓу Европската унија и земјите кои учествуваат во Процесот на стабилизација и асоцијација со кои постои важечки протокол за потекло.

Шифрите на договорните страни наведени во табелите се дадени подолу:

- Европска унија	EU
- ЕФТА држави	
- Исланд	IS
- Швајцарија (вклучувајќи и Лихтенштајн) ⁶	CH (+LI)
- Норвешка	NO
- Фарски острови	FO
- Учеснички на Барселона процесот	
- Алжир	DZ
- Египет	EG
- Израел	IL
- Јордан	JO
- Либан	LB
- Мароко	MA
- Палесина*	PS
- Сирија	SY
- Тунис	TN
- Турција	TR
- Учеснички на Процесот на стабилизација и асоцијација	
- Албанија	AL
- Босна и Херцеговина	BA
- Северна Македонија	MK
- Црна Гора	ME
- Србија	RS
- Косово **	KO
- Република Молдавија	MD
- Грузија	GE
- Украина	UA

Оваа објава ја заменува објавата од Службен весник на ЕУ С/2024/7561 од 30.12.2024.

⁶ Швајцарија и Кнежевството Лихтенштајн формираат Царинска унија.

* Оваа ознака нема да се толкува како признавање на држава Палестина и не е во спротивност со индивидуалните позиции на земјите-членки по ова прашање.

** Оваа ознака не е во спротивност со позициите за статусот и е во согласност со Резолуцијата 1244 и Мислењето на Меѓународниот суд на правдата за декларацијата за независност на Косово

Table 1

Simplified overview of diagonal cumulation possibilities in the pan-Euro-Med zone

		EFTA states				Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process										
	EU	CH (+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA		
EU		CR	CR	CR	CR	C	C	C	C		C	C		C	C (1)	R	CR	CR	R	CR	CR	CR	CR	CR	R	
CH (+LI)	CR		CR	CR	C		C	C	C	C	C	C		C	CR	R	CR		R	CR	CR		CR	C		
IS	CR	CR		CR	C		C	C	C	C	C	C		C	CR	R	CR		R	CR	CR	CR	CR	CR	C	
NO	CR	CR	CR		C		C	C	C	C	C	C		C	CR	R	CR		R	CR	CR	CR	CR	CR	C	
FO	CR	C	C	C										CR												
DZ	C																									
EG	C	C	C	C					C		C			C	C											
IL	C	C	C	C					C					C												
JO	C	C	C	C			C	C			C			C												
LB		C	C	C																						
MA	C	C	C	C			C		C					C	C											
PS	C	C	C	C										C												
SY														C												
TN	C	C	C	C			C		C		C			C												
TR	C (1)	CR	CR	CR	CR		C	C			C	C	C	C		C (*)	C (*)	(*)	C (*)	C (*)	C (*)	C	C (2)			
AL	R	R	R	R										C (*)		R	R	R	R	R	R	R				
BA	CR	CR	CR	CR										C (*)	R		CR	R	CR	CR	CR	CR				
KO	CR													(*)	R	CR		R	CR	CR	CR	CR				
ME	R	R	R	R										C (*)	R	R	R			R	R	R				

		EFTA states			Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process											
MK	CR	CR	CR	CR												C (*)	R	CR	CR	R		CR	CR		R	
RS	CR	CR	CR	CR												C (*)	R	CR	CR	R	CR		CR			
MD	CR		CR	CR												C	R	CR	CR	R	CR	CR			R	
GE	CR	CR	CR	CR												C ⁽²⁾										C
UA	R	C	C	C																			R	R	C	

- (*) Diagonal cumulation between Türkiye, Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro and Serbia is possible. However, please see Table 3 for the possibility of diagonal cumulation between the European Union, Türkiye, Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro and Serbia.
- (1) For goods covered by the EU- Türkiye customs union, the date of application is 27 July 2006. For agricultural products, the date of application is 1 January 2007(cumulation is not applicable with MD and GE). For coal and steel products, the date of application is 1 March 2009(cumulation is not applicable with MD and GE)
- (2) For the products: under Chapters 1 to 24 of the Harmonised Commodity Description and Coding System; and covered by the Annex 1 to the FTA between the Republic of Türkiye and Georgia cumulation of origin can be applied only when originating in the Republic of Türkiye and Georgia

Table 2

Date of application of rules of origin providing for diagonal cumulation in the pan-Euro-Med zone

		EFTA states			Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process									
	EU	CH(+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA
EU		1.12.2016 (C) 2021.1.1 (R)	5.5.2015 (C) 2021.1.1 (R)	1.5.2015 (C) 2021.1.1 (R)	12.5.2015 (C) 2021.1.1 (R)	7.11.1 2007	1.2.2016 (C)	1.1.2006	2021.6.01 (C)			1.12.2005			1.8.2006	(1)	9.12.2016 (C) 2021.1.1 (R)	4.4.2016 (C) 2021.1.1 (R)	2.2.2015 (C) 2021.1.1 (R)	1.2.2015 (C) 2021.1.1 (R)	2021.1.1 (R) 5.10.2016 (C)	2021.1.1 (R) 2018.9.1 (C)	2021.1.1 (R) 2019.1.1 (C)	2025.1.1 (R)

DZ	FO	NO	IS	CH (+LI)	CH (+LI)	
1.11.2007	(C) 12.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2016 (R) 1.1.2025	EU	
	1.1.2006	(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025	(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025		CH(+LI)	EFTA states
	1.11.2005	(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025		(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025	IS	
	1.12.2005		(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025	(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025	NO	
		1.12.2005	1.11.2005	1.1.2006	FO	
					DZ	Participants in the Barcelona Process
		1.8.2007	1.8.2007	1.8.2007	EG	
		1.7.2005	1.7.2005	1.7.2005	IL	
		17.7.2007	17.7.2007	17.7.2007	JO	
		1.1.2007	1.1.2007	1.1.2007	LB	
		1.3.2005	1.3.2005	1.3.2005	MA	
		1.5.2016	1.5.2016	1.5.2016	PS	
					SY	
		1.8.2005	1.3.2006	1.6.2005	TN	
	(C) 1.10.2017 (R) 1.1.2025	(C) 1.12.2019 (R) 1.1.2025	(C) 1.12.2019 (R) 1.01.2025	(C) 1.12.2019 (R) 1.1.2025	TR	Participants in the EU's Stabilisation and Association Process
		(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	AL	
		(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	BA	
					KO	
		(C) 1.11.2012 (R) 1.1.2025	(C) 1.10.2012 (R) 1.1.2025	(C) 1.9.2012 (R) 1.1.2025	ME	
		(C) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	MK	
		(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	RS	
		(C) 1.11.2024 (R) 1.1.2025	(C) 1.9.2024 (R) 1.1.2025		MD	
		(C) 1.9.2017 (R) 1.1.2025	(C) 1.9.2017 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2018 (R) 1.1.2025	GE	
		1.6.2012	1.6.2012	1.6.2012	UA	

		EFTA states					Participants in the Barcelona Process											Participants in the EU's Stabilisation and Association Process										
		EU	CH(+LI)	IS	NO		FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN		TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS				
	EG	(C) 1.2.2016	1.8.2007	1.8.2007	1.8.2007				9002.7.9		6.7.2006				6002.7.9	1.3.2007												
	IL	1.1.2006	1.7.2005	1.7.2005	1.7.2005				9002.2.6							1.3.2006												
	JO	(C) 1.9.2021	17.7.2007	17.7.2007	17.7.2007			6.7.2006	9.2.2006		6.7.2006				6002.7.9													
	LB		1.1.2007	1.1.2007	1.1.2007																							
	MA	1.1.2.2005	1.3.2.2005	1.3.2005	1.3.2005			6.7.2006	9002.7.9						6002.7.9	1.1.2006												
	PS	(C) 1.3.2016	1.5.2016	1.5.2016												(C) 26.3.2021												

KO	BA	AL	TR	TN	SY	EFTA states		Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process									
						EU	CH(+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD
(C) 1.4.2016 (R) 1.1.2025	(C) 9.12.2016 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(¹)	1.8.2006				1.8.2006																			
	(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	1.9.2007 (C) 1.12.2019 (R) 1.1.2025	1.6.2005				1.3.2006																			
	(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	1.9.2007 (C) 1.12.2019 (R) 1.1.2025	1.3.2006				1.8.2005																			
			(C) 1.10.2017 (R) 1.1.2025																								
				6.7.2006																							
			1.3.2006																								
				6.7.2006																							
			1.1.2006																								
			(C) 26.3.2021																								
			1.1.2007																								
			1.7.2005																								
1.9.2019	(C) 1.8.2021	(C) 3.5.2021		1.7.2005	1.1.2007																						
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025		(C) 3.5.2021																								
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025		(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.8.2021																								
	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	1.9.2019																								
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.6.2021																								
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.8.2018																								
5202*1.1(R) 4102*4.1(C)	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.6.2019																								
5202*1.1(R) 4102*4.1(C)	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.10.2017																								
			(C) 29.4.2021																								

	GE	MD	RS	MK	ME		
	(C) 1.6.2018 (R) 1.1.2025	(C) 1.1.2016 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	EU	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025
	(C) 1.5.2018 (R) 1.1.2025		(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	1.2.2016 (C) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	(C) 1.9.2012 (R) 1.1.2025	CH(+LI)	(C) 1.9.2012 (R) 1.1.2025
	(C) 1.9.2017 (R) 1.1.2025	(C) 1.9.2024 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	1.5.2015 (C) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	(C) 1.10.2012 (R) 1.1.2025	IS	(C) 1.10.2012 (R) 1.1.2025
	(C) 1.9.2017 (R) 1.1.2025	(C) 1.11.2024 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	1.5.2015 (C) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	(C) 1.1.2012 (R) 1.1.2025	NO	(C) 1.1.2012 (R) 1.1.2025
						FO	
						DZ	
						EG	
						IL	
						JO	
						LB	
						MA	
						PS	
						SY	
						TN	
	(C) 29.4.2021	(C) 1.10.2017	(C) 1.6.2019	(C) 1.8.2018	(C) 1.6.2021	TR	(C) 1.6.2021
		(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	AL	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025
		(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	BA	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025
		(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	KO	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025
		(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025		ME	
		(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	MK	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025
		(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025		(C) 1027.1 (R) 1.1.2025	(C) 1027.1 (R) 1.1.2025	RS	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025
			(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025			MD	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025
						GE	
	(C) 26.3.2020	(C) 24.5.2023 (R) 1.1.2025		(C) 6.7.2023 (R) 1.1.2025		UA	(C) 6.7.2023 (R) 1.1.2025

	EFTA states					Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process								
	EU	CH(+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA
UA	(C) 1.1.2019 (R) 1.1.2025	1.6.2012	1.6.2012	1.6.2012															(C) 6.7.2023 (R) 1.1.2025		(C) 24.5.2023 (R) 1.1.2025	(C) 26.3.2020		

(¹) For goods covered by the EU- Türkiye customs union, the date of application is 27 July 2006.
For agricultural products, the date of application is 1 January 2007.
For coal and steel products, the date of application is 1 March 2009.

Table 3

Date of application of the protocols on rules of origin providing for diagonal cumulation between the European Union, Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia and Türkiye

	EU	AL	BA	KO	MK	ME	RS	TR
EU		1.1.2007	1.7.2008	1.4.2016	1.1.2007	1.1.2008	8.12.2009	(¹)
AL	1.1.2007		22.11.2007	1.4.2014	26.7.2007	26.7.2007	24.10.2007	1.8.2011
BA	1.7.2008	22.11.2007		1.4.2014	22.11.2007	22.11.2007	22.11.2007	14.12.2011
KO	1.4.2016	1.4.2014	1.4.2014		1.4.2014	1.4.2014	1.4.2014	1.9.2019
MK	1.1.2007	26.7.2007	22.11.2007	1.4.2014		26.7.2007	24.10.2007	1.7.2009
ME	1.1.2008	26.7.2007	22.11.2007	1.4.2014	26.7.2007		24.10.2007	1.3.2010
RS	8.12.2009	24.10.2007	22.11.2007	1.4.2014	24.10.2007	24.10.2007		1.9.2010
TR	(¹)	1.8.2011	14.12.2011	1.9.2019	1.7.2009	1.3.2010	1.9.2010	

(¹) For goods covered by the EU- Türkiye customs union, the date of application is 27 July 2006. Not applicable for agricultural products and for coal and steel products.

АНЕКС

Известувања за електронско издавање на уверенија за движење ЕУР.1 и ЕУР-МЕД според став 1(г) од Препораката бр. 1/2023 и Одлуката бр. 1/2024 на Заедничкиот комитет на Конвенцијата⁷

Норвешка

Систем: Altinn - владин портал за дигитален дијалог помеѓу бизниси, приватни лица и јавни агенции

Датум на започнување: 02 април 2020 година

Линк за да се потврди автентичноста на уверенијата за движење: <https://eur1.toll.no>

Турција

Систем: MEDOS - „Систем за автоматизација за сертификати за потекло и уверенија за движење“

Датум на започнување: 24 април 2018 година

Уникатната врска за секое уверение за движење започнува со:

„<https://mdc.gtb.gov.tr>“, „<https://uygulama.gtb.gov.tr>“, „<https://istanbul.ebirlik.net/>“ и/или „<https://ankara.ebirlik.net/dolasim/app>“.
(достапно со скенирање на QR-кодот на сертификатот или со впишување на патеката отпечатена на сертификатот)

Мароко

Датум на започнување: 12 јануари 2021 година

Линк за да се потврди автентичноста на уверенијата за движење:

<http://www2.douane.gov.ma/certificat/>

Израел

Систем: Глобална порта

Датум на започнување: 1 април 2024 година

Линк за да се потврди автентичноста на уверенијата за движење:

<https://shaarolami-query.customs.mof.gov.il/CustomsPilotWeb/CertificateOfOrigin>

⁷Службен весник на ЕУ L, 2024/243, 15.1.2024